

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

КУНДЄЄВА Г.О.

Мікро-макроекономіка

Навчально-методичний посібник для організації семінарських занять та самостійної роботи студентів галузі знань 140101 «Готельно-ресторанна справа»

СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри

економічної теорії та політології

Протокол № 12

від 10.05.2011 р.

КИЇВ НУХТ 2011

УДК 330.101(07)

Рецензенти: ***І.П. Мосіюк***, канд. економ. наук, доцент НУХТ

Н.В. Андреюк, канд. економ. наук, доцент Київського
Національного університету ім.. Т.Г. Шевченко

Кундєєва Г.О. Мікро-макроекономіка. Навч.-метод. посіб. для організації семінарських занять та самостійної роботи студентів галузі знань 140101 «Готельно-ресторанна справа».– К.: НУХТ, 2011. – 207 с.

Навчально-методичний посібник містить комплекс методичних матеріалів – плани семінарських занять, тематику рефератів і доповідей, проблеми для аналізу та обговорення, вправи, задачі, тести і приклади розв'язання типових задач, які спрямовані на підвищення теоретичного, методичного й організаційного рівня та ефективності семінарських занять і самостійної роботи студентів по засвоєнню та систематизації навчального матеріалу з дисципліни мікро-макроекономіка в умовах модульно-рейтингової організації навчального процесу.

Видання подається в авторській редакції

Кундєєва Г.О. канд. економ. наук

©Г.О.Кундєєва 2011

©НУХТ, 2011

ВСТУП

Дисципліна «Мікро- макроекономіка» як складові частини економічної теорії досліджує поведінку і механізм прийняття рішень окремими економічними суб'єктами – індивідами, домашніми господарствами, підприємствами, організаціями як на мікро- так і на макрорівні,

Предметом вивчення дисципліни «Мікро- макроекономіка» є закономірності функціонування ринкового господарства та обґрунтування вибору суб'єктами ринку способів оптимального використання обмежених ресурсів з метою задоволення потреб окремих економічних суб'єктів та суспільства в цілому на мікро- та макрорівні.

У центрі уваги дисципліни – попит і пропозиція, оптимізація розподілу обмежених ресурсів для досягнення альтернативних цілей, поведіння суб'єктів економіки в різних ринкових ситуаціях, механізм досягнення і сутність рівноваги мікро- та макрорівні. Перед суспільством, підприємством, домашнім господарством, окремою людиною завжди постають проблеми вибору напрямків і засобів використання обмежених ресурсів для досягнення суспільних цілей.

Мета дисципліни – сформувати у студентів розуміння об'єктивних засад поведінки господарських суб'єктів та держави у ринкових умовах, озброїти їх універсальним інструментарієм прийняття оптимальних господарських рішень в умовах обмежених виробничих ресурсів та наявності можливостей їх альтернативного використання.

Завдання дисципліни у навчальному процесі полягає у тому, щоб допомогти майбутнім спеціалістам краще й ефективніше реалізувати свої знання, оскільки економічний бік у діяльності кожного фахівця відіграє значну роль. Оволодівши економічною теорією, студенти краще орієнтуватимуться в економічному житті, у виборі місця майбутньої роботи, зможуть повніше реалізувати свої здібності. Знання основ мікро- та макроекономіки сприяє ефективнішому розпорядженню власними коштами, раціональному веденню бізнесу, допомагає в управлінні підприємствами тощо.

У результаті вивчення та засвоєння основних положень дисципліни «Мікро- макроекономіка» студенти повинні:

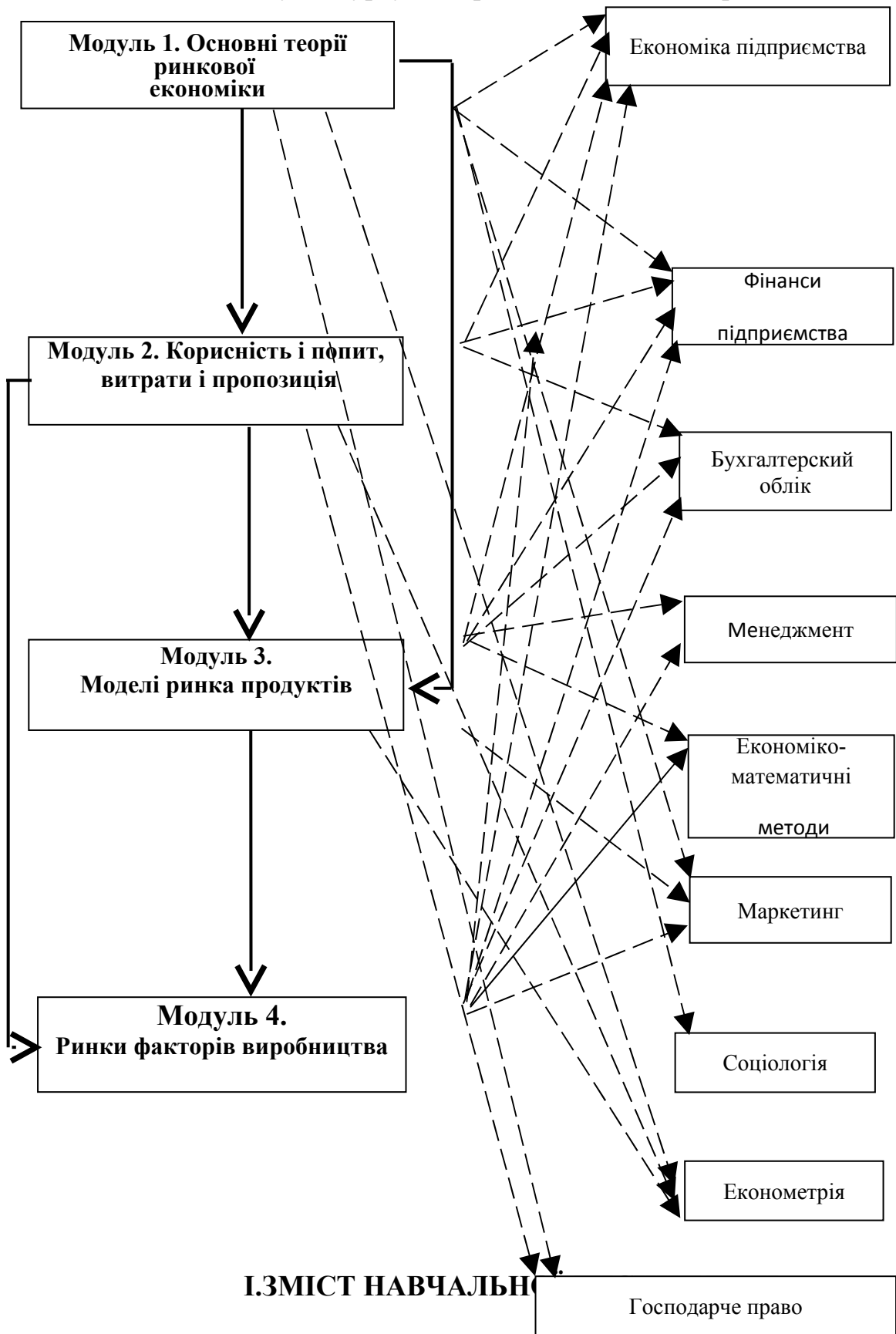
вільно володіти термінологією, понятійним апаратом і категоріями дисципліни, засвоїти навички роботи з навчальною і спеціальною економічною літературою, опанувати прийоми абстрактно-логічного мислення;

знати і розуміти сутність і механізм дії економічних законів, що регулюють виробництво, розподіл, обмін і споживання у сучасних економічних системах, сучасні проблеми економічного розвитку суспільства, точки зору і концептуальні підходи до розв'язування цих проблем, загальні тенденції трансформаційних і транзитивних перетворень, що відбуваються в Україні і проблеми її інтегрування у світове господарство;

вміти застосовувати методологію і методи економічної теорії до аналізу певних економічних процесів і явищ, робити узагальнення і висновки, давати порівняльні характеристики різних точок зору і концепцій, які мають місце у сучасній економічній теорії, давати обґрунтовані відповіді на теоретичні питання, аналізувати проблемно-логічні і ситуаційні завдання, набути навичок самостійного розв'язування задач, виконань навчальних вправ, роботи із тестовими завданнями;

набути навичок самостійного розв'язування задач, виконання навчальних вправ, тестових завдань та роботи з навчальною та спеціальною економічною літературою.

Структурно-логічна схема взаємозв'язків модулів курсу "Мікроекономіка" і міжпредметні зв'язки

<i>Тема та зміст лекції</i>	К-ть годин
<p align="center">Тема 1. Предмет, метод, зміст і завдання мікроекономіки</p> <p>Мікроекономіка як складова частина економічної теорії. Мета і задачі вивчення мікроекономіки. Проблема обмеженості ресурсів і необхідність вибору.</p> <p>Предмет, концептуальні засади та методологія мікроекономіки. Суб'єкти і об'єкти економічних відносин на мікрорівні. Методологія мікроекономічного аналізу. Загальноекономічні та специфічні методи мікроекономіки. Мікроекономічний інструментарій та мікроекономічні моделі.</p> <p>Мікросистема як суб'єкт ринкових відносин.</p>	2
<p align="center">Тема 2. Основи аналізу попиту</p> <p>Попит: поняття, закон, динаміка та чинники, що її визначають. Індивідуальний і ринковий попит. Аналіз змін в обсязі попиту та попиту в цілому. Функція попиту. Крива попиту. Цінові і нецінові детермінанти попиту.</p> <p>Еластичність попиту, її види, показники і методики їх розрахунку. Властивості еластичності попиту та її чинники.</p> <p>Практичне значення аналізу еластичності попиту.</p>	2
<p align="center">Тема 3. Основи аналізу пропозиції</p> <p>Пропозиція: поняття, закон, динаміка та чинники, що її визначають. Функція пропозиції. Крива пропозиції. Зміна пропозиції та зміна обсягу пропозиції. Цінові і нецінові детермінанти пропозиції.</p> <p>Еластичність пропозиції, її види, показники і методики їх розрахунку. Фактори еластичності пропозиції. Цінова еластичність пропозиції у миттєвому, короткостроковому і довгостроковому періодах.</p>	2
<p align="center">Тема 4. Ринкова рівновага та її динаміка</p> <p>Взаємодія попиту і пропозиції. Поняття і механізм встановлення ринкової рівноваги. Зрівноважувальна функція ціни. Надлишок споживача і надлишок виробника. Ринковий надлишок і дефіцит.</p> <p>Динаміка рівноважної ціни під впливом змін попиту і пропозиції. Ринкова рівновага та реальна поведінка підприємства.</p>	2

<p>Практичне застосування аналізу ринкової рівноваги: встановлення мінімальних цін, податки, субсидії, дотації. Нецінове регулювання дефіциту, Акцизні податки та максимізація акцизних надходжень.</p>	
<p>Тема 5. Корисність товару і рівновага споживача</p> <p>Потреби, блага, корисність. Функція корисності, Сукупна та гранична корисність. Перший закон Госсена – закон спадної граничної корисності.</p> <p>Уподобання, система переваг споживача та споживчий вибір. Особливості кординалістського і ординалістського підходів до аналізу корисності та поведінки споживача.</p> <p>Криві байдужості, їх карта, властивості і види. Гранична норма заміщення.</p> <p>Бюджетне обмеження споживача. Бюджета лінія, її функція і графічна інтерпретація.</p> <p>Рівновага споживача: економічна, алгебраїчна та графічна інтерпретація. Вибір споживача, що поводить раціонально. Модель оптимального набору благ. Другий закон Госсена. Еквімаржинальний принцип досягнення раціонального вибору та рівноваги споживача.</p>	<p>2</p>
<p>Тема 6 . Аналіз поведінки споживача</p> <p>Реакція поведінки споживача на зміну доходу. Крива «дохід–споживання». Крива і закони Ангеля.</p> <p>Реакція споживача на зміну цін товарів. Ефекти доходу і заміщення їх взаємодія. Окремі випадки: товари–субститути, взаємодоповнюючі блага, повноцінні і неповноцінні товари, звичайні блага і товари Гіфена.</p> <p>Ефекти заміщення і доходу як основа побудови функції індивідуального попиту на товар в ординалістській теорії.</p>	<p>2</p>
<p>Тема 7. Виробнича функція</p> <p>Мікроекономічна модель підприємства. Поняття, параметри і властивості виробничої функції.</p> <p>Виробнича функція з одним змінним фактором. Сукупний, середній і граничний продукт: економічний і графічний аналіз взаємозв’язку їх динаміки. Закон спадної продуктивності.</p>	<p>2</p>

<p>Виробнича функція з двома змінними факторами. Ізокванта. Карта ізоквант. Гранична норма технологічного заміщення.</p> <p>Віддача від масштабу виробництва, її чинники та відображення у виробничій функції.</p>	
<p style="text-align: center;">Тема 8. Витрати виробництва</p> <p>Поняття і види витрат. Альтернативність витрат. Явні та неявні, зовнішні та внутрішні витрати. Економічний та бухгалтерський прибуток.</p> <p>Витрати виробництва в короткостроковому періоді. Постійні, змінні, сукупні, середні та граничні витрати. Економічний і графічний аналіз взаємозв'язку динаміки витрат. Правило мінімізації витрат. Закон зростаючих граничних витрат.</p> <p>Витрати виробництва в довгостроковому періоді: економічний і графічний аналіз. Концепція оптимізації розмірів підприємства.</p> <p>Ізокоста: поняття, побудова, властивості. Карта ізокост. Оптимум виробника. Рівновага виробника: економічна, графічна та алгебраїчна інтерпретації.</p> <p>Траєкторія розширення виробничої діяльності фірми.</p>	2
<p style="text-align: center;">Тема 9. Поведінка фірми в умовах досконалої конкуренції</p> <p>Поняття ринкової структури. Види ринкових структур, їх ознаки.</p> <p>Характерні риси досконалої конкуренції. Досконало конкурентна фірма та умови її функціонування. Ринковий попит, ціна, сукупний, середній і граничний дохід конкурентної фірми. Їх динаміка і графічне відображення.</p> <p>Ринкова стратегія конкурентної фірми у короткостроковому періоді. Методики визначення оптимального обсягу випуску: сукупний і граничний аналіз. Варіанти короткострокової рівноваги конкурентної фірми: максимізація прибутку, критична рівновага (самоокупність), мінімізація збитків, гранична рівновага і зупинка виробництва</p> <p>Довгострокова рівновага фірми і галузі в умовах досконалої конкуренції: механізм встановлення та підтримки. Парадокс прибутку.</p> <p>Досконала конкуренція і ефективність виробництва. Переваги і недоліки ринку досконалої конкуренції.</p>	1
<p>Тема 10. Підприємство на монопольному ринку</p>	1

<p>Чиста монополія: поняття, ознаки, характерні риси. Економічні, природні, адміністративні та правові бар'єри монопольного ринку. Різновиди монополії: відкрита, закрита, природна та моносонія.</p> <p>Попит, сукупний, середній та граничний дохід монополії: економічний і графічний аналіз.</p> <p>Визначення монополістом ціни та обсягу пропозиції. Короткострокова і довгострокова монопольна рівновага.</p> <p>Монопольна влада, її показники. Практичні аспекти та особливості ціноутворення в умовах монопольної влади. Цінова дискримінація: сутність, механізм і види досягнення, реалізація та механізм утримання монопольної влади. Економічні наслідки та соціальна ціна монополії. Порівняльний аналіз досконалої конкуренції і монополії.</p> <p>Антимонопольна політика держави. Державне регулювання природних монополій.</p>	
<p><i>Тема 11. Поведінка підприємства на ринку монополістичної конкуренції</i></p> <p>Ринок монополістичної конкуренції: поняття, ознаки і особливості функціонування. Умови вступу до галузі нових фірм. Визначення галузі. Диференціація продукту і сегментування галузевого ринку. Особливості ринково-продуктивної стратегії фірм в умовах монополістичної конкуренції.</p> <p>Короткострокова рівновага конкуруючих монополій, її варіанти.</p> <p>Довгострокова рівновага фірми і галузі за умов монополістичної конкуренції.</p> <p>Передумови, сутність та основні напрямки розвитку нецінової конкуренції. Вплив нецінової конкуренції на динаміку витрат, ціни та обсяги виробництва. Економічна доцільність і наслідки реклами.</p> <p>Порівняльний аналіз монополістичної конкуренції із ринком досконалої конкуренції та чистою монополією.</p> <p>Соціальна ціна, переваги і недоліки монополістичної конкуренції.</p>	1
<p><i>Тема 12. Олігополістична структура ринку і підприємництво.</i></p> <p>Олігополія, її сутність, ознаки та поширення. Різноманітність олігополістичних структур. Загальна взаємозалежність і проблеми аналізу поведінки фірм на олігополістичному ринку.</p>	1

<p>Дуополія: сутність та формальні засади моделі. Особливості моделей дуополії Курно та Бертрана. Оптимізація обсягу випуску в умовах дуополії.</p> <p>Особливості олігополістичного ціноутворення, його основні моделі. Цінова війна та її наслідки. Картель та легальні угоди, їх види. Таємні угоди. Лідерство в цінах. Модель ламаної кривої попиту. Ціноутворення за методикою “витрати плюс”. Відносна стабільність цін в умовах олігополії.</p> <p>Зміст, напрямки та поширення нецінової конкуренції між олігополістами.</p> <p>Олігополія та економічна ефективність. Суперечність оцінок економічних наслідків олігополії. Державне регулювання олігополії.</p>	
<p><i>Тема 13. Загальна характеристика ринку факторів виробництва і поведінки підприємства.</i></p> <p>Мікроекономічний аналіз ринку факторів виробництва. Похідний характер попиту на ресурси, особливості його динаміки. Еластичність попиту на ресурси, її чинники.</p> <p>Попит на ресурси та їх пропозиція. Граничний продукт ресурсу в грошовому вимірі. Крива попиту на ресурс. Крива пропозиції ресурсу. Особливості ціноутворення на конкурентному ринку ресурсів.</p> <p>Правило визначення оптимального обсягу залучення ресурсів у виробництво: мінімізація витрат і максимізація прибутку.</p> <p>Монопольний похідний попит. Монополіст-виробник як покупець ресурсу. Функція монопольного похідного попиту. Крива пропозиції факторів виробництва в умовах недосконалої конкуренції. Рівновага ринку факторів виробництва в умовах недосконалої конкуренції.</p> <p>Двостороння монополія на ринках факторів виробництва.</p>	1
<p><i>Тема 14. Поведінка підприємства на ринку праці</i></p> <p>Праця як фактор виробництва. Попит і пропозиція праці на ринку досконалої конкуренції. Обґрунтування рішення про наймання робітників. Обґрунтування рішень робітника щодо індивідуальної пропозиції праці. Оптимізація обсягу залучення робітників у виробництво. Рівновага на конкурентному ринку праці.</p> <p>Монополія як роботодавець. Попит монополії на працю та монопольна рівновага. Обсяг залучення праці та її оплата</p>	1

<p>роботодавцем-монополістом.</p> <p>Контроль профспілок над пропозицією робочої сили та рівнем оплати праці. Двостороння монополія на ринку праці та визначення рівня заробітної плати.</p> <p>Наслідки встановлення мінімального рівня заробітної плати.</p> <p>Диференціація ставок заробітної плати.</p>	
<p>Тема 15. Ринок капіталу і конкурентна стратегія підприємств. Ринок землі</p> <p>Капітал як виробничий фактор тривалого використання. Попит та пропозиція капіталу. Вибір у часі. Аналіз інвестиційних рішень підприємства. Дисконтування. Поточна (приведена) і чиста дисконтова на вартість. Оптимізація інвестиційних рішень. Внутрішня окупність інвестицій.</p> <p>Гранична ефективність інвестицій. Процентна ставка та оптимальний обсяг залучення капіталу. Рівновага на ринку капіталу.</p> <p>Особливості землі як фактору виробництва. Пропозиція землі, Попит на землю та його структура. Фактори, що визначають динаміку попиту на землю. Гранична доходність землі. Рівновага на ринку землі. Рента і орендна плата. Ціна землі як капіталізована рента.</p>	1
<p>Тема 16. Загальна рівновага та ефективність</p> <p>Поняття часткової і загальної рівноваги. Проблема оптимальності і загальноекономічна рівновага.</p> <p>Рівновага в економіці обміну. Діаграма Еджуорта. Крива контрактів. Паретто-ефективний розподіл. Крива можливостей споживача. Виробничі можливості і оптимальний розподіл ресурсів.</p> <p>Загальна рівновага та економіка добробуту Оптимум та квазиоптимум ринкової системи.</p>	1
<p>Тема 17. Інституціональні аспекти ринкового господарства</p> <p>Сучасна економічна теорія про права власності як сукупність санкціонованих норм поведінки. Трансакційні витрати. Інституціональна природа сучасної фірми.</p> <p>Поняття про зовнішні ефекти. Суспільні та приватні втрати (вигоди). Теорема Коуза–Стіглера. Роль держави в регулюванні</p>	-

<p>екологічних проблем та інших зовнішніх ефектів. Корируючі податки та субсидії.</p> <p>Суспільні блага: поняття, споживчі властивості, попит, пропозиція та ефективний обсяг споживання суспільних благ. Неспроможність ринкового механізму забезпечити оптимальний обсяг суспільних благ та необхідність державного забезпечення громадського вибору.</p> <p>Економічна роль та функція держави в ринковій економіці.</p>	
<p>Тема 18. Макроекономіка як економічна наука</p> <p>Макроекономічна наука як складова частина економічної теорії. Предмет, метод і мета макроекономічного аналізу.</p> <p>Економічна система як об'єкт макроекономіки. Суб'єкти змішаної економіки. Типи економічних систем. Позитивна та нормативна макроекономіка.</p> <p>Основні макроекономічні теорії економічної думки. Макроекономіка та економічна політика. Зростання ефективності економіки як головне завдання макроекономіки.</p>	2
<p>Тема 19. Макроекономічні показники в системі національних рахунків</p> <p>Система національних рахунків як нормативна база макроекономічного рахівництва. Методологічні принципи побудови системи національних рахунків. Основні макроекономічні показники в системі національних рахунків. Валовий національний та внутрішній продукт, їх структура та вартісний склад. Методи обчислення. Номінальний та реальний ВВП. Темп росту та приросту ВВП.</p> <p>Суть та обчислення чистого національного продукту і національного доходу. Особистий та кінцевий дохід населення.</p> <p>Динаміка основних макроекономічних показників в Україні за поточний період.</p>	2
<p>Тема 20. Цикл як форма економічного руху ринкової системи</p> <p>Економічний цикл та його фази. Причини циклічних коливань. Ефект акселератора. Види циклів. Індикатори циклічних коливань.</p> <p>Теорія "довгих хвиль" М. Кондратьєва та її інтерпретація в сучасних економічних концепціях.</p>	2

<p style="text-align: center;">Тема 21. Зайнятість і безробіття в умовах ринку</p> <p>Ринок праці. Зайнятість та безробіття. Сучасні форми, рівень та причини безробіття. Повна зайнятість, природне безробіття та потенційний ВВП. Наслідки безробіття та закон Оукена</p> <p style="text-align: center;">Класична та кейнсіанська теорії зайнятості.</p> <p>Економічна нерівність та диференціація доходів. Крива Лоренца як графічна модель розподілу доходів населення.</p> <p>Державна система соціального захисту населення та державна політика зайнятості в Україні в період переходу до ринку. Безробіття та його особливості в Україні.</p>	2
<p style="text-align: center;">Тема 22. Інфляція як прояв макроекономічної нестабільності</p> <p>Інфляція як макроекономічне явище: суть, вимір, типи, види та причини інфляції. Механізм дії інфляції: модель попиту і модель інфляції пропозиції.</p> <p>Взаємозв'язок інфляції та безробіття. Кейнсіанська теорія зайнятості та інфляції. Крива Філіпса. Монетаристська теорія інфляції. Стагфляція. Основні соціально-економічні наслідки інфляції.</p> <p>Особливості, причини та види інфляції в Україні в перехідний період до ринку. Антиінфляційна політика.</p>	2
<p style="text-align: center;">Тема 23. Сукупний попит і сукупна пропозиція</p> <p>Економічний кругообіг в умовах чистого ринку. Структура моделі економічного кругообігу.</p> <p>Сукупні витрати та сукупний попит. Цінові та нецінові фактори, що впливають на сукупний попит. Модель кривої сукупного попиту.</p> <p>Сукупна пропозиція, її суть та фактори, що впливають на неї. Класична та кейнсіанська моделі сукупної пропозиції.</p> <p>Рівновага як прояв макроекономічної стабільності. Модель кругообігу ресурсів, продуктів і доходів. Модель рівноваги сукупного попиту і сукупної пропозиції. Довго- та короткострокова рівноваги. Механізм відновлення рівноваги.</p> <p style="text-align: center;">Національний ринок і його рівновага.</p>	2

<p>Тема 24. Вплив споживання, заощаджень та інвестицій на макроекономічну рівновагу</p> <p>Класичні та неокласичні уявлення про рівновагу та інструменти саморегулювання економіки.</p> <p>Кейнсіанська модель макроекономічної рівноваги. Критика класичної моделі рівноваги економічної системи.</p> <p>Суть споживання та заощаджень і аналіз їх впливу на макроекономічну рівновагу. Споживання як функція післяподаткового доходу. Фактори, що впливають на споживання та заощадження. Поняття середньої та граничної схильності до споживання і заощадження.</p> <p>Інвестиції, їх значення і вплив на сукупні витрати. Фактори інвестування — Модель IS.</p>	2
<p>Тема 25. Сукупні витрати приватної економіки та їх вплив на рівень національного виробництва</p> <p>Сукупні витрати та методи визначення їх впливу на рівноважний обсяг виробництва. Фактичні та заплановані інвестиції. Модель "кейнсіанський хрест".</p> <p>Вплив інвестицій на рівноважний ЧНП. Ефект мультиплікатора інвестицій. Парадокс ощадливості Д. Кейнса. Рівноважний ЧНП в умовах повної зайнятості. Рецесійний розрив як наслідок дефіциту сукупних витрат. Інфляційний розрив як наслідок надмірних сукупних витрат. Мультиплікатор сукупних витрат.</p> <p>Зовнішня торгівля та рівноважний ЧНП. Рівноважний ЧНП в умовах інфляції.</p>	2
<p>Тема 26. Держава в системі макроекономічного регулювання</p> <p>Роль держави в сучасній економіці розвинутих країн. Необхідність і суть державного регулювання. Його форми та інструменти.</p> <p>Класична та кейнсіанська теорії регулювання. Основні положення кейнсіанської теорії як теоретичної бази державного регулювання економіки. Альтернативні теорії макроекономічного регулювання.</p> <p>Особливості державного регулювання в Україні в перехідний період.</p>	1

Тема 27. Фіскальна політика

Фіскальна політика як основний напрям державного регулювання. Фінансова система країни. Форми фіскальної політики.

Дискреційна фіскальна політика. Вплив державних закупок, урядових витрат і податків на рівень виробництва. Мультиплікатор державних витрат і податків. Державний бюджет і його структура.

Проблеми збалансованості державного бюджету. Методи покриття бюджетного дефіциту. Державний борг та його зв'язок з інфляцією.

Фіскальна політика у економічному циклі: стримувальна і стимулювальна.

Фіскальна політика вмонтованої стабільності. Податкова система та її вплив на розподіл. Види податків і принципи оподаткування. Податковий мультиплікатор. Фіскальна політика, спрямована на пропозицію. Крива Лафера та її зв'язок з теорією економіки пропозиції.

2

Тема 28. Грошовий ринок, грошово-кредитна та антиінфляційна політика держави

Гроші в ринковій економіці: суть, функції та форми. Грошові агрегати. Грошова база.

Ринок грошей та механізм його функціонування. Попит на гроші: гроші для угод і гроші для активів. Пропозиція грошей. Модель рівноваги на грошовому ринку.

Банківська система, її структура і функції. Національний банк. Банківський механізм розширення грошової пропозиції на основі депозитного мультиплікатора

Грошово-кредитна політика держави та її методи. Кейнсіанська та монетаристська концепції грошової політики. Пастка ліквідності. Вплив монетарної політики на економіку: політика дорогих та дешевих грошей. Концепція загальної рівноваги ринків. Модель IS-LM як імітація одночасної рівноваги на товарному і грошовому ринках. Макроекономіка як наука про загальну рівновагу економічної системи.

Антиінфляційна та кредитно-грошова політика в Україні у перехідний період: стратегічні та тактичні заходи.

2

<p style="text-align: center;">Тема 29. Світова валютна система та механізм зовнішньоекономічної діяльності країни</p> <p>Міжнародна торгівля і теорія порівняльних переваг. Державне регулювання зовнішньої торгівлі. Протекціонізм і вільна торгівля. Мультиплікатор чистого експорту.</p> <p>Платіжний баланс і його структура. Рахунок поточних операцій та його складові. Вплив зовнішньої торгівлі на ВВП. Економічна рівновага в умовах відкритої економіки.</p> <p>Світова валютна система та етапи її еволюції: Валютні світові ринки. Валютний курс та його форми і види. Міжнародні валютно-фінансові організації.</p> <p>Особливості зовнішньоекономічної політики України в період переходу до ринкової економіки.</p>	1
<p style="text-align: center;">Тема 30. Економічне зростання країни</p> <p>Суть та фактори економічного зростання. Виробнича функція. Економічне зростання на основі моделі AD-AS і кривої виробничих можливостей.</p> <p>Еволюція теорій економічного зростання. Модель економічного зростання Р.Солоу. Залишок Солоу. "Золоте правило" нагромадження як критерій максимізації рівня споживання. Вплив технічного прогресу на економічне зростання. Висновки моделі Р.Солоу.</p> <p>Неокейнсіанська модель економічного зростання Харрода — Домара. Роль заощаджень та інвестицій в моделі. Державне регулювання економічного зростання.</p>	2
Всього:	48

Практичні (семінарські) заняття

	Тема заняття	Кількість годин за формою навчання
1	Предмет, метод, зміст і завдання мікроекономіки	2
2	Основи аналізу попиту	2
3	Основи аналізу пропозиції.	2
4	Ринкова рівновага та її динаміка	2
5	Корисність товару і рівновага споживача	2
6	Аналіз поведінки споживача	2
7	Виробнича функція.	2
8	Витрати виробництва	2
9	Поведінка фірми в умовах досконалої конкуренції	1
10	Підприємство на монопольному ринку	1
11	Поведінка підприємства на ринку монополістичної конкуренції	1
12	Загальна характеристика ринку факторів виробництва і поведінки підприємства.	1
13	Поведінка підприємства на ринку праці	1
14	Ринок капіталу і конкурентна стратегія підприємств. Ринок землі	1
15	Олігополістична структура ринку і підприємство	1
16	Загальна рівновага та ефективність. Інституціональні аспекти ринкового господарства	1
17	Інституціональні аспекти ринкового господарства	
18	Макроекономіка як економічна наука	2
19	Макроекономічні показники в системі національних рахунків	2
20	Цикл як форма економічного руху ринкової системи	2
21	Зайнятість і безробіття в умовах ринку.	2

22	Інфляція як прояв макроекономічної нестабільності	2
23	Сукупний попит і сукупна пропозиція	2
24	Вплив споживання, заощаджень та інвестицій на макроекономічну рівновагу	2
25	Сукупні витрати приватної економіки та їх вплив на рівень національного виробництва	2
26	Держава в системі макроекономічного регулювання	1
27	Фіскальна політика	2
28	Грошовий ринок, грошово-кредитна та антиінфляційна політика держави	2
29	Світова валютна система та механізм зовнішньоекономічної діяльності країни	1
30	Економічне зростання країни	2
	Всього:	48

ЗМІСТ

	ВСТУП	
I.	ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ	
II.	ЗМІСТ МОДУЛІВ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ, ЇХ ОЦІНЮВАННЯ В БАЛАХ, ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ	
III.	НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	
III.1	МОДУЛЬ 1.	
1	Предмет, метод, зміст і завдання мікроекономіки	
	Основні терміни і поняття	
	Контрольні запитання	
	Практичні завдання	
	Практичні завдання для самостійної роботи	
	Тестові завдання	
2	Основи аналізу попиту	
	Основні терміни і поняття	
	Контрольні запитання	
	Практичні завдання	
	Практичні завдання для самостійної роботи	
	Тестові завдання	
3	Основи аналізу пропозиції	
	Основні терміни і поняття	
	Контрольні запитання	
	Практичні завдання	
	Практичні завдання для самостійної роботи	
	Тестові завдання	
4	Ринкова рівновага та її динаміка	
	Основні терміни і поняття	
	Контрольні запитання	
	Практичні завдання	
	Практичні завдання для самостійної роботи	
	Тестові завдання	
5	Корисність товару і рівновага споживача	
	Основні терміни і поняття	
	Контрольні запитання	
	Практичні завдання	

	Практичні завдання для самостійної роботи	
	Тестові завдання	
6	Аналіз поведінки споживача	
	Основні терміни і поняття	
	Контрольні запитання	
	Практичні завдання	
	Практичні завдання для самостійної роботи	
	Тестові завдання	
	Приклад домашнього завдання до першого модуля	
	Приклад модульної контрольної роботи до першого модуля	
III . 2	МОДУЛЬ 2	
7	Виробнича функція	
	Основні терміни і поняття	
	Контрольні запитання	
	Практичні завдання	
	Практичні завдання для самостійної роботи	
	Тестові завдання	
8	Витрати виробництва	
	Основні терміни і поняття	
	Контрольні запитання	
	Практичні завдання	
	Практичні завдання для самостійної роботи	
	Тестові завдання	
9	Поведінка фірми в умовах досконалої конкуренції	
	Основні терміни і поняття	
	Контрольні запитання	
	Практичні завдання	
	Практичні завдання для самостійної роботи	
	Тестові завдання	
10	Підприємство на монопольному ринку	
	Основні терміни і поняття	
	Контрольні запитання	
	Практичні завдання	
	Практичні завдання для самостійної роботи	
	Тестові завдання	
11	Поведінка підприємства на ринку монополістичної конкуренції	
	Основні терміни і поняття	
	Контрольні запитання	
	Практичні завдання	
	Практичні завдання для самостійної роботи	

	Тестові завдання	
12	. Олігополістична структура ринку і підприємництво	
	Основні терміни і поняття	
	Контрольні запитання	
	Практичні завдання	
	Практичні завдання для самостійної роботи	
	Тестові завдання	
13	Загальна характеристика ринку факторів виробництва і поведінки підприємства.	
	Основні терміни і поняття	
	Контрольні запитання	
	Практичні завдання	
	Практичні завдання для самостійної роботи	
	Тестові завдання	
14	Поведінка підприємства на ринку праці	
	Основні терміни і поняття	
	Контрольні запитання	
	Практичні завдання	
	Практичні завдання для самостійної роботи	
	Тестові завдання	
15	Ринок капіталу і конкурентна стратегія підприємств. Ринок землі	
	Основні терміни і поняття	
	Контрольні запитання	
	Практичні завдання	
	Практичні завдання для самостійної роботи	
	Тестові завдання	
16	Загальна рівновага та ефективність	
	Основні терміни і поняття	
	Контрольні запитання	
	Практичні завдання	
	Практичні завдання для самостійної роботи	
17	Інституціональні аспекти ринкового господарства	
	Основні терміни і поняття	
	Контрольні запитання	
	Практичні завдання	
	Практичні завдання для самостійної роботи	
	Тестові завдання	
	Приклад домашнього завдання до другого модуля	
	Приклад контрольної роботи до другого модуля	
Ш.3	МОДУЛЬ 3	
18	Макроекономіка як економічна наука	

	Основні терміни і поняття	
	Контрольні запитання	
	Питання для дискусії	
	Тестові завдання	
19	Макроекономічні показники в системі національних рахунків	
	Основні терміни і поняття	
	Контрольні запитання	
	Практичні завдання	
	Практичні завдання для самостійної роботи	
20	Цикл як форма економічного руху ринкової системи	
	Основні терміни і поняття	
	Контрольні запитання	
	Вправи	
	Тестові завдання	
21	Зайнятість і безробіття в умовах ринку	
	Основні терміни і поняття	
	Контрольні запитання	
	Практичні завдання	
	Практичні завдання для самостійної роботи	
	Тестові завдання	
22	Інфляція як прояв макроекономічної нестабільності	
	Основні терміни і поняття	
	Контрольні запитання	
	Практичні завдання	
	Практичні завдання для самостійної роботи	
	Тестові завдання	
23	Сукупний попит і сукупна пропозиція	
	Основні терміни і поняття	
	Контрольні запитання	
	Практичні завдання	
	Практичні завдання для самостійної роботи	
	Тестові завдання	
	Приклад домашнього завдання до третього модуля	
	Приклад модульної роботи до третього модуля	
III.4	МОДУЛЬ 4	
24	Вплив споживання, заощаджень та інвестицій на макроекономічну рівновагу	
	Основні терміни і поняття	
	Контрольні запитання	
	Практичні завдання	
	Практичні завдання для самостійної роботи	
	Тестові завдання	

25	Сукупні витрати приватної економіки та їх вплив на рівень національного виробництва	
	Основні терміни і поняття	
	Контрольні запитання	
	Практичні завдання	
	Практичні завдання для самостійної роботи	
	Тестові завдання	
26	Держава в системі макроекономічного регулювання	
	Основні терміни і поняття	
	Контрольні запитання	
	Тестові завдання	
27	Фіскальна політика	
	Основні терміни і поняття	
	Контрольні запитання	
	Практичні завдання	
	Практичні завдання для самостійної роботи	
	Тестові завдання	
28	Грошовий ринок, грошово-кредитна та антиінфляційна політика держави	
	Основні терміни і поняття	
	Контрольні запитання	
	Практичні завдання	
	Практичні завдання для самостійної роботи	
	Тестові завдання	
29	Світова валютна система та механізм зовнішньоекономічної діяльності країни	
	Основні терміни і поняття	
	Контрольні запитання	
	Практичні завдання	
	Практичні завдання для самостійної роботи	
	Тестові завдання	
30	Економічне зростання країни	
	Основні терміни і поняття	
	Контрольні запитання	
	Практичні завдання	
	Практичні завдання для самостійної роботи	
	Тестові завдання	
	Приклад завдання ІСРС до четвертого модуля	
	Приклад підсумкової модульної роботи до четвертого модуля	
IV.	ТЕМИ РЕФЕРАТІВ	
V.	ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ	
VI.	ЛІТЕРАТУРА	
	ЗМІСТ	

Навчальне видання

Кундєєва Г.О.

МІКРО-МАКРОЕКОНОМІКА

Навчально-методичний посібник

для організації семінарських занять та самостійної роботи студентів
галузі знань 6.140101 «Готельно-ресторанна справа»

Видання подається в авторській редакції

Підп. до друку 00.00.00. р. Обл.-вид. арк.. 0000. Наклад 000 пр.

Вид. № 00/00. Безплатно. Зам. № 000-00

РВЦ НУХТ. 01033 Київ-33, вул. Володимирська, 68

www.book.nuht.edu.ua

Свідоцтво про реєстрацію серія ДК № 1786 від 18.05